

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-596/17-K

Název	Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení Karlovy Vary, příspěvková organizace
Sídlo	Mozartova 346/7, 360 20 Karlovy Vary
E-mail	zsdyslekticka.kv@seznam.cz
IČ	70993246
Identifikátor	600067718
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Klára Píšová
Zřizovatel	Statutární město Karlovy Vary
Místo inspekční činnosti	Mozartova 346/7, 360 20 Karlovy Vary
Termín inspekční činnosti	10. – 13. 10. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole a školní družině podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost na podnět provedená podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Hodnoceným obdobím jsou školní roky 2016/2017 a 2017/2018 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení Karlovy Vary, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 60 žáků, školní družiny s nejvyšším povoleným počtem 24 žáků a speciálně pedagogického centra. Škola je určena žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, vývojovými poruchami učení. Speciálně pedagogické centrum je zaměřené na klienty s vadami řeči.

Základní škola (dále „ZŠ“) má všechny ročníky prvního stupně, k datu inspekční činnosti vzdělávala celkem 53 žáků v pěti třídách, naplněnost tříd je devět až dvanáct žáků. Všichni žáci mají speciální vzdělávací potřeby (dále „SVP“).

Školní družina (dále „ŠD“) má dvě oddělení, v nichž se k datu inspekční činnosti vzdělávalo 24 žáků školy. ŠD je v provozu ráno před vyučováním od 6:15 hod. do 7:35 hod. a po vyučování od 11:40 hod. do 16:00 hod. Výše úplaty za zájmové vzdělávání činí 100 Kč měsíčně.

Škola nemá vlastní školní jídelnu, stravování je zajištěno v nedaleké základní škole. Škola je zapojena do projektu Ovoce a Zelenina do škol.

Aktuální informace o činnosti školy a základní dokumenty školy jsou dostupné ve škole a na webových stránkách www.zsdys.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má v místě dlouholetou tradici, vznikla v roce 1971. Základní myšlenka deklarovaná ve školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání Zvládneme to všichni (dále „školní vzdělávací program“, „ŠVP ZV“) – umožnit všem žákům, kteří by v běžném typu škol a ve velkém kolektivu selhávali, zažít pocit úspěchu, radosti z práce a sebedůvěry – již neodpovídá zcela trendům inkluzivního vzdělávání. Škola nemá stanovený spádový obvod, kromě žáků s vývojovými poruchami učení přijímá i žáky s jiným druhem znevýhodnění: s vadami řeči, vývojovými poruchami chování, lehkým mentálním postižením, a to i bez kombinace s vývojovými poruchami učení. Většina žáků je z Karlových Varů, někteří dojíždějí z okolních měst a obcí. Ředitelka přijímá žáky do prvního ročníku, nebo povoluje přestup žákům z jiných základních škol na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení školského poradenského zařízení. Z celkového počtu žáků do školy přestoupilo celkem 20 žáků (cca 38 %) z jiných základních škol, ve kterých byli neúspěšní, 18 žáků mělo odložený začátek povinné školní docházky o jeden rok.

Vzdělávací strategie, které si škola stanovila ve školním vzdělávacím programu, se jí daří naplňovat z části. Školní vzdělávací program je pravidelně aktualizován na základě požadavků právních předpisů a v souladu s potřebami školy. Vzhledem k charakteru školy byla dotace disponibilních hodin v ŠVP ZV využita zejména pro posílení výuky předmětů český jazyk (12 hod.), matematika (1 hod.) a vzdělávací oblast Člověk a jeho svět (1 hod.). Součástí výuky českého jazyka je v prvním až čtvrtém ročníku tzv. individuální péče. Individuální péče je nastavena v rozsahu 1 hodiny týdně, náplní předmětu je kompenzace poruch učení žáků. Realizace tohoto předmětu probíhá ve skupinách maximálně po třech až čtyřech žácích, kdy se jedná o žáky s obdobnými obtížemi, což umožňuje cíleně promýšlet náplň nápravné péče. Každá skupina žáků se zúčastní této hodiny zhruba jednou za čtyři týdny. Tento způsob realizace nápravy poruch učení nekoresponduje s učebním plánem ŠVP ZV, neboť není dodržena hodina výuky týdně pro každého žáka. V ŠVP ZV není definován předmět speciálně pedagogické péče, není uveden ani jeho rámcový obsah. Stejně

tak není uvedena časová dotace. Uvedené nedostatky ve zpracování a naplňování ŠVP ZV mají nepříznivý vliv na vzdělávání žáků.

Škola nemá zpracovaný program poradenských služeb poskytovaných ve škole. Personální zajištění školního poradenského pracoviště včetně náplně práce jednotlivých pedagogických pracovníků je spíše formální, standardní činnosti výchovného poradce a školního metodika prevence nejsou poskytovány v plném rozsahu. Učitelky se snaží poskytovat žákům individuální podporu, sledování a vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami není systematické, chybí vyhodnocování efektivity preventivních aktivit, případně přijímání dalších opatření stanovených na základě analýzy výsledků vzdělávání.

Ředitelka vede školu od roku 2002, aktivně vytváří příznivé klima pro vzdělávání. Spolu s učitelkami a vychovatelkami školní družiny si vzájemně poskytují zpětnou vazbu týkající se jejich práce. Další vzdělávání učitelek a vychovatelek školní družiny vychází z potřeb školy. Učitelky se v hodnoceném období zaměřily zejména na vzdělávání v oblasti cizích jazyků, méně na nové trendy ve výuce, což se v průběhu vzdělávání projevilo nižší pestrostí využívaných metod a forem práce. Ředitelka provádí hospitační činnost, umí práci učitelek zhodnotit, její závěry se shodují s inspekčními zjištěními.

Škola rozvíjí různé formy spolupráce se zákonnými zástupci žáků, kromě třídních schůzek organizuje individuální konzultace, dny otevřených dveří a školní slavnosti. Zákonným zástupcům nabízí možnost zúčastnit se výuky. Vzhledem k omezeným prostorovým podmínkám je tato nabídka využívána spíše ojediněle.

Ve škole převládá spokojenost s materiálně technickým vybavením. Pro realizaci školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a pro školní družinu má škola vhodné materiální podmínky, menší třídy jsou vybaveny účelně, poskytují ale málo místa např. pro aktivity mimo stoly a lavice, které jsou s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků žádoucí. Prostorové členění hodnotí učitelky jako méně přehledné, což koresponduje se zjištěními České školní inspekce (dále „ČŠI“). Škola nemá vlastní tělocvičnu, pro zajištění výuky tělesné výchovy si pronajímá tělocvičnu. Žáci mají k dispozici relaxační místnost využívanou i jako cvičebnu, rušnější pohybové aktivity v ní vzhledem k prostorovému omezení realizovat nelze. Žáci využívají výtvarnou dílnu a učebnu výpočetní techniky se dvanácti počítači, ve všech třídách je interaktivní tabule. Z hlediska podpory rozvoje čtenářství je pro žáky méně komfortní umístění knihovny v počítačové učebně; knihy uložené na okenních parapetech a na policích nad počítači jsou pro žáky obtížně dostupné (nedosáhnou z podlahy). Školní družina má vlastní prostory, menší místnosti v podkroví jsou vhodně vybavené pro různé zájmové, herní i odpočinkové aktivity. Pro kompenzaci únavy žáků z vyučování je využívána školní zahrada. V oblasti zlepšování materiálních podmínek škola účinně spolupracuje se zřizovatelem. Ve spolupráci s ním plánuje školní zahradu vybavit herními prvky a z málo využívaného altánku vytvořit zázemí pro relaxaci žáků.

V hodnoceném období škola hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, s finančními prostředky zřizovatele, s vlastními finančními prostředky (fondy). Dalším zdrojem finančních prostředků školy je úplata za pobyt žáků ve školní družině. V roce 2016 škola získala finanční prostředky v rámci rozvojových programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na zvýšení platů pracovníků regionálního školství a na navýšení kapacity ve školském poradenském zařízení.

Škola vyhledává a částečně vyhodnocuje rizika možného ohrožení života a zdraví žáků a částečně přijímá opatření k jejich odstranění. Nevěnuje dostatečnou pozornost bezpečnosti a ochraně zdraví v některých prostorách školy, např. stavu podlahových krytin v učebnách,

ve školní družině, v šatnách a na chodbách, na sociálních zařízeních žáků. Škola má zabudovaný elektronický zabezpečovací systém (videotelefon).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací cíle ve sledovaných vyučovacích hodinách vycházely především z očekávaných znalostí a dovedností uvedených v učebních osnovách ŠVP ZV. Hodiny měly většinou spád.

Výuka byla vedena zpravidla věcně správně, struktura hodin byla většinou dobře promyšlená. Frontální výuka byla střídána se samostatnou prací žáků, cíle hodin se týkaly především dovedností a znalostí, učitelky navazovaly na předchozí učivo. V hodinách, ve kterých byly kromě učebnic a pracovních sešitů využity názorné pomůcky a interaktivní tabule, byla zřejmá vyšší míra aktivity a soustředění žáků. K diferenciaci zadávaných úkolů podle schopností žáků a jejich aktuálního stupně rozvoje docházelo spíše ojediněle. Všichni žáci plnili stejné úkoly, ve chvíli, kdy si nevěděli rady, jim učitelky poskytovaly pomoc a opakované vysvětlení úkolů. Vzhledem k tomu, že je ve třídách málo místa, učitelky téměř nevyužívaly skupinovou práci, ani práci ve dvojicích. Většina žáků byla v průběhu vyučování aktivní, pracovala se zájmem, ve třídách byla příjemná atmosféra, učitelky vyjadřovaly důvěru ve schopnosti žáků. Vhodně zvolené metody a formy práce vedly žáky k rozvoji základů klíčových kompetencí, ke čtení s porozuměním, rozvoji písemného projevu, k vyhledávání informací, upevňování slovní zásoby, praktickým dovednostem. Pozitivním zjištěním je využívání mezipředmětových vztahů. Naopak z hlediska využívání metod a forem práce bylo nevhodné zařazování některých her na procvičování početních dovedností, které podporovaly nadměrně soutěživost žáků a vytvářely konkurenční prostředí, což nepříspěvalo k rozvoji pozitivních sociálních vazeb mezi žáky, ani k žádoucímu procvičování a upevňování učiva pomalejších žáků. Některá cvičení pro rozvoj čtenářských dovedností nekorespondovala se stupněm dovedností žáků, byla zvolena v obtížnější variantě, na kterou žáci nebyli připraveni. Nedostatečný prostor ve třídách neumožňoval v průběhu některých vyučovacích hodin zařazení rušnějších aktivit, které by odpovídaly speciálním vzdělávacím potřebám žáků. To se projevilo jejich neklidem, nižší mírou koncentrace, vykřikováním a zhoršeným vnímáním pokynů učitelky. Hodnocení v průběhu jednotlivých hodin bylo většinou slovní, ojediněle bodové, obrázkem, bylo motivační pro další práci žáků. U většiny hodin chybělo závěrečné zhodnocení učitelkou, žáci nebyli do hodnocení zapojováni téměř vůbec.

V souladu s koncepcí školy vzdělávací nabídku vhodně doplňují exkurze, výlety, kulturní a sportovní aktivity organizované školou, nebo ve spolupráci s jinými subjekty (např. městská knihovna, magistrát města, Karlovarský symfonický orchestr). Škola podporuje výchovu ke zdraví, organizuje pro žáky druhého až pátého ročníku výuku plavání.

Vzdělávání ve školní družině probíhalo podle školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání doplněného o roční plán činnosti. Nabízené aktivity přispívají k relaxaci žáků, vedou ke smysluplnému využití volného času. Školní družina navazuje v rozvíjení kompetencí na školní výuku. Sledovaný průběh vzdělávání byl zaměřen na rekreační a zájmové činnosti, žáci se se zájmem zapojovali do nabízených pracovních a výtvarných aktivit, nebo si sami volili různé hry (např. konstruktivní, stolní, v herním koutku). Příprava na vyučování probíhala většinou formou vyprávění, rozhovorů a různých didaktických a společenských her, do kterých se zapojovaly rovněž vychovatelky. ČŠI pozitivně hodnotí důraz na pravidelný pobyt venku (vycházky do okolí, pohybové aktivity).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Učitelky průběžně získávají aktuální informace o výsledcích vzdělávání žáků za použití vlastních nástrojů hodnocení (např. ústní zkoušení, písemné projevy, ověřování praktických dovedností). Vzhledem k nižšímu počtu žáků ve třídách jsou učitelky schopny ze svých záznamů vyvodit informace o tom, v čem se žák zlepšuje či zhoršuje. Získané poznatky umožňují škole podávat zákonným zástupcům informace o pokroku a vzdělávacích výsledcích žáků na třídních schůzkách nebo při individuálních schůzkách se zákonnými zástupci. Zákonní zástupci jsou s průběžným hodnocením žáků seznamováni prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, v prvním a třetím čtvrtletí zapisují učitelky do žákovských knížek krátké slovní hodnocení výsledků v jednotlivých předmětech. Na konci každého pololetí škola realizuje tzv. diagnostická cvičení, kterými zjišťuje míru kompenzace poruch jednotlivých žáků. Výsledky těchto cvičení slouží k posouzení efektivity péče poskytované žákům, nejsou součástí celkového hodnocení žáků a napomáhají k objektivnímu posouzení výkonů žáků v závislosti na míře jejich znevýhodnění.

Individuální vzdělávací plány žáků pro jednotlivé předměty byly rozpracované nedostatečně. Jejich hodnocení probíhá ústně za přítomnosti zákonných zástupců – bez zápisu z jednání – na základě diagnostických testů, které si provádí škola sama. Nebylo zřejmé, jaká škola přijme opatření nebo jaké provede změny na základě tohoto vyhodnocení pro další školní rok, či zda dosavadní postupy vyhovují.

Výsledky vzdělávání žáků škola eviduje a projednává na pedagogické radě. Projednávání na pedagogické radě má spíše informační charakter, ze zápisů z jednání pedagogické rady a ze sledovaného průběhu vzdělávání není zřejmé, zda třídní učitelé, případně výchovná poradkyně, přijímají opatření v souvislosti s obtížemi žáků.

Škola se zabývá vlastním hodnocením, celkové výsledky vzdělávání žáků sumarizuje ve výroční zprávě. Na základě žádosti zákonných zástupců žáků hodnotí výsledky vzdělávání v českém a anglickém jazyce, případně v matematice slovně. Ve školním roce 2016/2017 prospělo s vyznamenáním 61 % všech žáků. Ve škole nedochází k neomluvené absenci žáků, což je výsledkem účinné spolupráce učitelek se zákonnými zástupci žáků. Při udělování kázeňských opatření se škola snaží uplatňovat postupy založené na domluvě. Pozitivním zjištěním je, že počet pochval převažuje nad kázeňskými opatřeními (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy). Většina žáků po absolvování 5. ročníku přechází k dalšímu vzdělávání do školy, která zřizuje třídy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, případně rodiče volí jinou školu.

K rozvoji kompetencí žáků přispívají různé akce, které škola pořádá, nebo jsou organizovány jinými organizacemi. Jedná se např. o výlety s nácvikem orientace v terénu, výukové programy zaměřené na environmentální vzdělávání, rozvoj čtenářství a vztahu ke knihám. Žáci navštěvují kulturní představení, prezentují svoji činnost na kulturních akcích organizovaných např. zřizovatelem či jinými subjekty; jedná se o vánoční zpívání v lázeňské části města, vystoupení v domově důchodců apod. Žáci se zapojují do výtvarných a sportovních soutěží, ve vybíjené postoupili do oblastního kola. Při přípravě i organizaci akcí učitelky spolupracují s vychovatelkami školní družiny.

Žáci využívají nabídku zájmových kroužků, které škola organizuje a podle zájmu žáků obměňuje. Aktuálně se žáci zapojili do pohybově tanečního kroužku, tvořivé dílny, hravé angličtiny a dramaticko-herního kroužku.

Další zjištění

Byl zjištěn nesoulad mezi údaji zapsanými ve zřizovací listině školy (poskytování školské služby ve školní jídelně) a v zápisu do rejstříku škol a školských zařízení (škola tuto činnost nevykonává).

Závěry

Hodnocení vývoje

- Škola se dlouhodobě zaměřuje na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Škola organizuje zájmové kroužky, jejich zaměření obměňuje podle zájmu žáků.

Silné stránky

- Úzká spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků přispívá k úspěšnému začlenění žáků do školního prostředí.

Slabé stránky a příležitosti ke zlepšení

- Sledování a vyhodnocování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami není systematické. V průběhu výuky chyběla větší diferenciací aktivit, která by odpovídala aktuálnímu vývoji žáků s různými vzdělávacími potřebami.
- Výuka zaměřená na individuální péči, realizovaná v malých skupinách, která je součástí předmětu český jazyk, nebyla zabezpečena pro všechny žáky v rozsahu stanoveném učebním plánem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Program poradenských služeb ve škole aktualizovat podle konkrétních podmínek školy.
- Nižší počty žáků ve třídách využít při výuce k posílení nabídky aktivit respektujících individuální schopnosti žáků a podporujících jejich iniciativu. Práci se žáky více diferencovat podle jejich speciálních vzdělávacích potřeb a schopností, zapojovat je do vlastního hodnocení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina v úplném znění ke dni 1. 6. 2012;
2. potvrzení ve funkci ředitelky školy z 2. 7. 2015, čj. 455/OKŠT/15, s účinností od 1. 8. 2012 na dobu neurčitou;

3. rozhodnutí vydané MŠMT ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. MSMT-1171/2017, s účinností od 1. 2. 2017, ze dne 11. 1. 2017 (výmaz oboru vzdělání);
4. výpis z Rejstříku škol a školských zařízení z 30. 8. 2017;
5. školní matrika žáků vedená ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018 k datu inspekční činnosti;
6. školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Zvládneme to všichni aktualizovaný od 1. 9. 2017;
7. školní vzdělávací program pro školní družinu platný ve školním roce 2017/2018;
8. třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny vedené ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018 k datu inspekční činnosti;
9. školní řád včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků platný ve školním roce 2017/2018;
10. vnitřní řád školní družiny platný ve školním roce 2017/2018;
11. záznamy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018 k datu inspekční činnosti;
12. podklady pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018;
13. dokumentace výchovného poradce, dokumentace školního metodika prevence;
14. individuální vzdělávací plány žáků;
15. rozvrh hodin pro školní rok 2017/2018;
16. výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017;
17. hlavní účetní kniha, účtová osnova a účetní závěrka za rok 2016;
18. personální dokumentace pedagogických pracovníků školy;
19. plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2016/2017 1. 9. 2016 a na školní rok 2017/2018 z 1. 9. 2017;
20. kniha úrazů vedená od září 2014;
21. analýza rizik při činnostech žáků, bez uvedení data;
22. vyhodnocení rizik bezpečnosti prostředí, bez uvedení data;
23. záznam o úrazu žáka č. 1/2014/2015 včetně aktualizace;
24. smlouva (01/2017-2018) o pronájmu nebytových prostor – tělocvičny z 28. 8. 2017, s účinností od 1. 11. 2017;
25. zápis z jednání z 13. 10. 2017.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském

zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka

Marie Vrátníková v. r.

Mgr. Marta Pincová, školní inspektorka

Marta Pincová v. r.

Mgr. Jitka Kacálková, školní inspektorka

Jitka Kacálková v. r.

Bc. Věra Weberová, kontrolní pracovnice

Věra Weberová v. r.

V Karlových Varech 3. listopadu 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Klára Píšová, ředitelka školy

Klára Píšová v. r.

V Karlových Varech 9. listopadu 2017